

Cadascuna hi arriba per un camí diferent. L'una, perquè no li ofereixen els films que voldria veure, i els fa; l'altra, perquè crea art multimèdia i es troba amb el sexe com havia ensopemat abans amb cables i teclats i llums de neó; aquella, perquè ho considera una lluita política; etcètera. Tants caps, tants barrets. I tantes maneres d'entendre la vida, i el sexe, i la pornografia, també. La diversitat s'ensenyoreix de la pantalla i la capgira a conveniència.

Ja fa temps que una altra manera de fer porno ha fet impertinent acte de presència: des dels moviments feministes, des de l'art performàtic, des de l'activisme *queer* s'ha passat a l'acció per contrarestar els estereotips que la indústria pornogràfica tradicional repeteix fins a l'avoriment. Se'n riuen, els ignoren, els posen en evidència.

La valenciana Maria Llopis s'autodefineix "postpornògrafa", acaba d'editar llibre sobre la qüestió (*El postporno era eso*) i assaja definicions: "És la cristal·lització de les lluites gai i lesbianes de les darreres dècades", però també de "tots els feminismes polítics transgressors, de la cultura punk anticapitalista" i d'aquell lema famós, "fes-ho tu mateixa". I encara més: és l'apropiació de "la representació explícita del sexe, que fins ara ha estat monopolitzada per la indústria".

Aquest altre porno ho fa tot d'una altra manera: Petra Joy, per exemple, directora de films com ara *Sexual Sushi* o *Female Fantasies*, declara les seves produccions "zona lliure de silicona". Des d'aquesta defensa de la naturalitat i la veracitat, cerca actrius amb les quals "les espectadores es puguin identificar", i actors que no es guanyen el paper per una qüestió de mida sinó "per l'habilitat a l'hora de gaudir donant plaer a les dones".

I no cal que siguin professionals. De fet, el cas és que, molt sovint, no ho són pas. La directora Emilie Jovet va elaborar el primer film *queer* de porno lèsbic francès, *One Night Stand*, amb persones que mai no havien actuat. Va demanar "a lesbianes i també a transsexuals que reflexionessin sobre una escena que volguessin mostrar de la seva sexualitat". Va ser un procés llarg, relata, perquè va treballar de manera oposada als usos de la indústria con-

Elles també fan porno

PETRA JOY

La directora, fotogràfica i productora Petra Joy roda una escena: sempre procura que als seus films actors i actrius s'ho passin bé.

Postporno, ciberporno, porno feminista... Un cicle recent de l'Espai Dona de l'OctubreCCC, a València, ha mostrat les múltiples formes que pot prendre la pornografia alternativa.

“A les dones els agrada la xocolata?”

Duu un blog per a més grans de divuit anys, famós i desinhibit: “Les dones no som (tan) complicades”. Entrevistem Lucrècia de Borja com a consumidora igualment desinhibida de porno alternatiu.

—Qui sou?

—Sóc una dona pràctica a qui li agraden els penis i alguns homes també. Ronde els trenta anys, sense parella, amb molta autoestima, segura de mi mateixa i m’agrada parlar clar, sense tabús. M’agrada la cervesa, el cafè acabat de fer, masturbar-me, olorar els detergents al supermercat, cuinar, dormir, follar als matins... Vaja, una paia normal.

—El sexe no és (tan) complicat?

—Les que no som (tan) complicades som les dones. El sexe... no hauria de ser-ho, però de vegades es complica. Tots sabem com fer sexe, almenys en teoria, però a la pràctica no sempre és com voldríem. De vegades fa mal, ell es destrempa, es trenca el preservatiu, falten ganes o n’hi ha massa... i aquestes coses fan que siga un poc més complex que no semblava al principi, però és prou normal, això.

—Per què feu el blog?

—Per passar-m’ho bé. Em serveix de teràpia. Hi ha qui va al psicòleg i li explica la vida; jo ho faig al blog. També espere que pugui servir per a veure el sexe de manera natural, tal com és. Cada persona és un món i fa sexe a la seua manera. Mentre els participants hi estiguen d’acord, avant. De vegades m’he trobat en situacions que no sabia fins a quin punt eren comu-

nes i, si les explique al blog, quan això mateix li passe a algú potser ja no pensarà que és una persona estranya.

—A les dones els agrada el porno?

—A les dones els agrada la xocolata? I el vi negre? A mi la xocolata sí, però només quan menstrue, i el vi negre no, només el blanc. I el porno? Doncs de tot hi deu haver... Però moltes dones no saben si els agrada o no perquè no n’han vist mai. També hi ha moltes menes de porno, i no m’agraden pas tots.

—Què demaneu a un film porno?

—La meua porno ideal seria una que semblara que reflectira una història quotidiana, per així poder-me sentir protagonista. Quan el butaner ve a ma casa no es despulla (i done gràcies a les deesses que no ho consentesquen!), ni el pizzer, ni cap altre “-er...”. Si veig una porno on passen aquestes coses, em sembla ciència-ficció. M’agrada veure com la gent gaudeix amb el sexe i no pas una dona

fent una fel·lació forçada.

—En trobeu, d’aquestes històries que us agraden?

—No gaires. En algunes pàgines d’internet pots trobar-hi vídeos casolans, però la qualitat de la imatge sol ser més que fatal.

—Postporno, technoporno, ciberporno... Amb què us quedeu?

—Technoporno i ciberporno podrien quedar inclosos al postporno, que és un terme més general. Jo em quedaria amb el postporno heterosexual, si és que n’hi ha algun que es pugui anomenar així. I si no... l’hauré d’inventar jo ;)

Retrat de l'actriu Wendy Delorme.

vencional: “Als actors professionals, els donen un guió i després representen allò que els directors demanen. Fins i tot quan hi ha escenes lèsbiques, la majoria de vegades són noies que ho fan veure, tot seguint la mirada del director –home– i intentant expressar les fantasies masculines.” Després del film hi va incloure una secció amb entrevistes en què les participants explicaven “com havien viscut el rodatge, què havien volgut mostrar i per què”. “Estic farta d’aquests tabús sobre el sexe de les lesbianes –hi diu, per exemple, una de les participants–, com si sempre hagués de ser suau, com si només que ens toquin ja ens posem a cent i coses per l’estil.” I per això va voler prendre part del film de Jouvét: per eliminar estereotips.

També aquí, com en tantes altres coses, tornem a allò dels caps i els barrets: hi ha obres que opten per la sensualitat, però també n’hi ha que exhibeixen una duresa que desfà apriorismes. Ja des del binomi que Maria Llopis formava amb Àgueda Bañon a *Girls Who Like Porno*, la parella creativa que va créixer a Barcelona entre el 2003 i el 2007, es manifestava públicament el refús a un nou estereotip sobre el “porno per a dones” centrat en “música romàntica, claus suaus, afectuosos i heterosexuals”. Petra Joy mateix, que sovint opta per donar un ritme tranquil a les seves produccions, reivindica la variabilitat: “La indústria tradicional té una classificació molt fixa: fetitxe, *hardcore*... Però jo em

demano: per què no podem barrejar estils, intercanviar i jugar amb tot plegat?”

Elles ho fan, és clar. Fan allò que volen, ben mirat. I no sembla que els afectin gens ni mica determinades desaprovacions: amb la càmera a la mà, i amb explícita irreverència, es riuen del mort i del qui el vetlla. Jouvét, per exemple, explica com, abans d’endinsar-se en el món dels llarg-metratges pornogràfics, va voler experimentar amb vídeos que empraven el sexe com a temàtica d’expressió i que va concebre com a “petits objectes independents” més aviat destinats a l’exhibició en galeries d’art. Va fer *Blind Porn*, per exemple, amb so, però amb imatges tan tangencials que en realitat

El postporno no és porno

El cicle de postporno feminista que es va dur a terme a l'Octubre Centre de Cultura Contemporània de València va atreure un públic heterogeni que a qualsevol persona del món de la sociologia li hauria complagut d'analitzar. Però ara no m'aturaré a explicar quins tipus de personatges s'hi arribaven, només vull comentar una anècdota que em va despertar la curiositat. Si bona part de l'audiència era coneixedora i seguidora de les obres de les artistes, alguns suposadament consumidors de porno tradicional que van sentir la curiositat de passejar-se per aquell amfiteatre van menysvalorar aquelles propostes tot afirmant: "Això no és porno." Evidentment, si les paraules acaben fixant les categories a què es refereixen, aquelles propostes innovadores no eren porno, de la mateixa manera que, segons Monique Wittig, la lesbiana no és dona. I no eren porno, concretament, perquè la sensualitat i les mil i una pràctiques corporals substituïen la penetració com a únic acte sexual, tan estimat i venerat pels exaltadors de la masculinitat. És evident que l'ego masculí, engreixat per la societat masclista, és fuetejat dins el postporno feminista, on la mirada crítica femenina situa els cossos dels homes enmig dels transsexuals i de les dones, de manera que el seu rol és relativitzat, o fins i tot esvanit com en el porno lèsbic. I, a més, les múltiples pràctiques sexuals posen en perill o cremen a la foguera tota identitat fixada, retrògrada, amb necessitat de mantenir unes estructures.

Per tot això i més, moltes artistes postporno acaben mostrant una proposta decisiva a la realitat que patim les dones. De fet, si bé el feminisme de la diferència havia rebut certes crítiques sobre la seva acceptació –i fins i tot l'exaltació– d'imatges de dones proposades per la societat masclista, com ara la maternitat, les diverses propostes postporno palesen la

La creadora visual Shu Lea Cheng explora els camins del ciberporno.

necessitat d'apoderar-se definitivament dels cossos de dones i abandonar per sempre més els referents fal·locèntrics. I així és, la voluntat d'integrar les diferents lluites dels moviments de gais, lesbianes i transsexuals es concreta en unes propostes corporals ben específiques que sovint copsen molt més la realitat que no les reflexions teòriques generades des de les butaques benestants del pensament; teories incorporades, que de poc serveixen per a la construcció de les vides de tantes i tantes dones, i homes, que molesten amb la seva manera d'entendre el sexe i el gènere. I per contra, les noves expressions pornogràfiques exalten el cos i les relacions sexuals com un llenguatge creatiu de noves mirades femenines fixades en situacions específiques. És la corporalitat més pura la que permet alliberar tota la repressió social de fa tants i tants anys. Però encara més, és la corporalitat més pura la que aconsegueix, sovint en detriment del llenguatge verbal, clar representant de la llei del Pare, de les estructures socials més fermes i jerarquitzades, arribar a totes aquelles noves maneres de veure el món. Tot evitant el gran poder dominador i controlador que és el llenguatge verbal, les postporno feministes experimenten sobre noves desestructures socials. De fet, la mirada extrema de les dones envers els propis cossos pren un alè tan agressivament

renovador que no solament es limita a mostrar nous tipus de sexualitats i gèneres, sinó que aconsegueix evidenciar uns altres rols socials generadors de noves maneres de viure, tot abandonant completament el reflex de la societat més jerarquitzada i degradant que és el porno. Així doncs, és evident: el postporno feminista no és porno. Només faltaria!

Laia Climent
Universitat Jaume I

no s'hi mostra res: "Ens adonem que les dues dones que hi participen s'ho passen molt bé, però no veiem què fan, exactament." I destaca amb un somriure que, malgrat aquesta cercada falta d'explicitud, cada vegada que ha penjat el vídeo al Youtube, "ha estat censurat. I no s'hi veu res!".

De fet, la nord-americana d'origen taiwanès Shu Lea Cheang, la creadora que va veure com la seva obra sobre

identitat de gènere *Brandon: a one year narrative project in installments* esdevenia una de les primeres peces de net-art comissariades pel Guggenheim de Nova York, va entrar al món del cinema porno com a resposta a la censura. A la "censura japonesa", en el seu cas. Va escriure un guió sobre un aparell que recollia "les dades de tots els orgasmes que s'han tingut al Japó", que les podia introduir en un xip

i oferir grans sensacions a la carta "des del mòbil": per denunciar la repressió sexual, per tant, naixia el film technoporno *I.K.U.*, l'obra que convertia Shu Lea Cheang en directora de culte. Poc després, *I.K.U.* generava UKI, videojoc ciberfeminista. Com per mostrar el camp obert de la creativitat. De la pornocreativitat.

Núria Cadenes